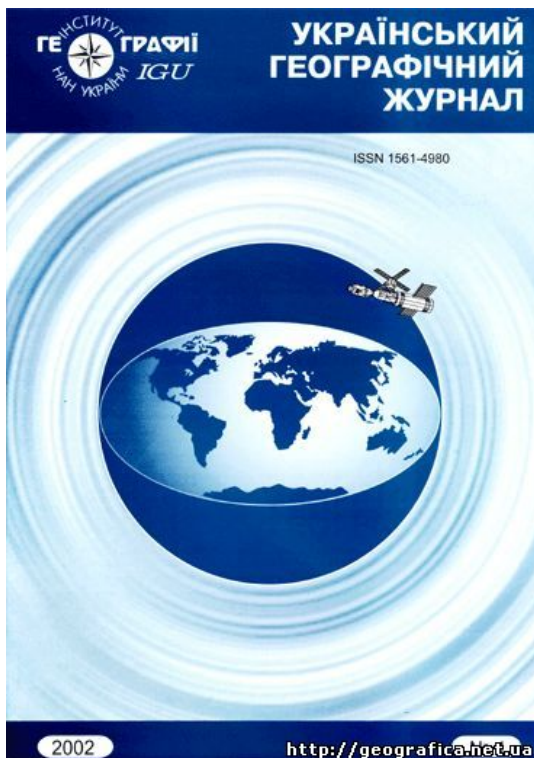

На протязі останніх років Товариство своєю діяльністю сприяло розвитку географічної науки і освіти, розв'язанню географічних науково-організаційних питань, виконанню ухвали IX-го з'їзду Товариства, активізувало роботу відділів, організувало наукові і науково-методичні конференції, науково-практичні семінари, вшанувало пам'ять видатних географів. Враховуючи сучасні тенденції розвитку географічних досліджень Вчена рада УГТ, Програмний комітет до наукової програми X-го з'їзду внесли проблематику з таких основних напрямків: 1) географія в стратегії розвитку інформаційного суспільства; 2) глобальні зміни та регіональні тенденції в розвитку природних і суспільних процесів; 3) ресурси розвитку і менеджмент територій; 4) гуманізація географії; 5) технології географії; технології географії; 6) географічне краєзнавство та туризм; 7) географічна освіта та просвіта.

В фундаментальній праці члена-кореспондента НАН України проф. М.В. Багрова «География в информационном мире» - К.: Либідь, 2005, обґрунтовується своєчасність появи інформаційної географії. Гаслом X-го з'їзду Товариства взято вираз «Географія в інформаційному суспільстві». Важливо щоб з'їзд спромігся окреслити зміст і функції географії в інформаційному суспільстві - суспільстві знань, сприяв підвищенню її соціального статусу, зростання її ролі в конструктивно-географічному облаштуванні і менеджменті територіального розвитку. Світ глобалізується в геоекологічному, геополітичному, освітньому, геоінформаційному, воєнному, криміногенному вимірах. Альтернативи цьому нема: глобальні процеси протікають за природними і суспільно-економічними законами і закономірностями, свідченням чого є досліджування географами поясно-зональне і секторальне гідро кліматичне, біо- і ландшафтне різноманіття, навколосемна циркуляція атмосфери, рух океанічних вод, тенденції змін клімату, опустелювання, урбанізація, антропогенізація ландшафтів, диверсифікація використання природних ресурсів, потоків товарів і послуг. На початку 21 століття суспільство відчуло на собі вплив суттєвих політичних змін. Політика переплелася з економікою, релігійними рухами, військовими конфліктами, згубними за суттю і

характером, вогнищами напруження у різних регіонах світу. На світову авансцену вийшли проблеми глобальної геоекономіки і геополітики, втягуючи в себе географічні світи, великі регіони, окремі держави та їх групи. Україна не випадає з глобалізаційних процесів і не бажає залишатися на периферії сучасного суспільства знань. Для її природно-ресурсного потенціалу визначальним є ряд показників: територія України займає 5,7% Європи і близько 0,4% світової площі, однак на ній видобувається 5% світового обсягу мінеральної сировини. В надрах України наявні 20000 родовищ корисних копалин. За загально потенційною вартістю їх видобувних запасів Україна займає 12-е місце в світі. На початку 70-х років 14% світового видобутку товарної залізної руди забезпечувала саме Україна. Сумарний промисловий, гірничовидобувний, землеробський вплив призвів до суттєвої антропогенної змінності її природних ландшафтів, найбільшої в Європі. В законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» і затверджених цим законом від 9 січня 2007 року «основних засадах...» сформульовані завдання, цілі та напрями, суть національної політики, організаційно-правові основи розвитку інформаційного суспільства в Україні. Українське географічне товариство як один із основних складників громадянського суспільства сприяє реалізації основних напрямів розвитку інформаційного суспільства в Україні (створення та впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій та впровадження системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства, узгоджених з міжнародними стандартами; забезпечення інтеграції освіти, науки і культури України в глобальний культурний, освітній, науково-технічний, глобальний інформаційний простір).

В Стратегії національної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 12 лютого 2007 року, наголошується: Україна - суверенна, унітарна, правова європейська держава, яка має власну історію державотворення та розвитку демократичних інститутів, прадавні національні культурні та духовні традиції на початку XXI століття розвивається в існуючих кордонах на основі здійснення Українським народом свого невід'ємного права на самовизначення. В реалізації Стратегії національної безпеки України суттєвим є врахування географічних чинників: збалансована система природокористування; раціональне використання земельних, водних, паливно-енергетичних ресурсів; делімітація та демаркація державного кордону України; входження до світової економічної системи міжнародне і регіональне співробітництво та ін.

В звітному періоді за участю членів Товариства виконано низку наукових географічних досліджень і розробок, здійснено заходи, які отримали широкий суспільний резонанс:

На виконання ініційованих Українським географічним товариством указів президента України вперше створено Національний атлас України (голова редколегії академік НАНУ Б.Е. Патон, науковий редактор - член-кореспондент НАНУ Л.Г. Руденко); в розробленні вміщених в НАУ 875 карт і текстів брали участь близько 327 авторів з науково-дослідних установ НАНУ та провідних університетів України; цей унікальний науково-довідковий твір використовуватиметься для потреб управління, природокористування і охорони навколишнього середовища, економічного розвитку регіонів, зовнішньополітичної діяльності, вищої і середньої освіти, культури, сприятиме утвердженню і посиленню ролі географії в інформаційному суспільстві;

В колективній праці «Україна: основні тенденції взаємодії суспільства і природи у XX ст.» (географічний аспект / За ред. Л.Г. Руденка, 2005) реалізовано однойменний проект, в якому «здійснено аналіз виконання в Україні рішень Всесвітньої зустрічі на вищому рівні зі сталого розвитку» (Йоганнесбург, 2002)... Питання сталого розвитку висвітлено у пропозиціях і зауваженнях до проекту Концепції переходу України до сталого розвитку, що була обговорена на спільному засіданні Наукової ради НАН України з проблем навколишнього середовища і сталого розвитку та Національного комітету України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», в самій праці розглянуто тенденції зміни основних компонентів природи, галузей господарства і народонаселення, наслідки взаємодії суспільства і природи, а також основні напрями й механізми забезпечення збалансованого розвитку регіонів;

Отримані вагомі результати комплексних і галузевих географічних досліджень,

виконаних науковими підрозділами НАНУ, на географічних факультетах Вінницького, Київського, Львівського, Одеського, Таврійського, Тернопільського, Харківського, Чернівецького та інших університетів; розроблено концептуальні засади регіональних конструктивно-географічних досліджень, спрямованих на оптимізацію регіонального природокористування, розв'язання нових завдань географії в інформаційному суспільстві, розвиток інфраструктури просторових даних і формування знань про перспективу розвитку регіонів України; за результатами цих досліджень у звітному періоді видано низку фундаментальних монографій і наукових збірників;

Географами Київського національного університету імені Тараса Шевченка розроблено Стратегію сталого розвитку туризму і курортів України: «Україна – територія туризму третього тисячоліття»; сутністю сталого розвитку при цьому є формування такої системи туристсько-рекреаційного природокористування, яка за співвідношенням рівнів, темпів і напрямів розвитку відповідатиме економічним, соціальним, екологічним, культурно-освітнім параметрам;

Розроблені концепції змісту, стандарти середньої і вищої базової географічної освіти; створені нові навчальні програми з географії для загальноосвітніх навчальних закладів (6-11 класи); видані програми для профільного навчання (10-11 класи); складені нові навчальні плани підготовки фахівців географів з вищою освітою, розроблена концепція діяльнісного підходу у вищій географічній освіті; створена і видана серія нових підручників для 6-11 класів середньої школи;

Державну премію України в галузі науки і техніки за підручник «Землезнавство» Указом Президента України від 09.12.2004р. присуджено член кор. НАНУ М.В. Багрову, проф. В.О. Бокову, проф. І.Г. Черваньову; в підручнику на сучасному рівні висвітлені теорія і методологія землезнавства, вчення про географічну оболонку, основи глобальної екології; підручник не має аналогів в Україні та за її межами;

Створено Раду з питань координації географічних досліджень - постійно діючий дорадчий орган при Вченій раді Українського географічного товариства, розроблено Положення про Раду та визначено її склад.

Джерело: *Звіт про діяльність українського географічного товариства за 2004-2008 роки/Українське географічне товариство//В-во "Обрії", К.:– 2008.*{comments on}

Діяльність Українського географічного товариства

Написав Administrator

Неділя, 23 жовтня 2011, 17:45 - Останнє оновлення Четвер, 22 грудня 2011, 23:45
